

Pakolaisten vastaanottaminen

KHALL § 160

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Suomussalmen kunnassa pakolaisia on vastaanotettu jo kahdeksan vuoden ajan. Valtuusto päätti 15.12.2015 § 50, että Suomussalmen kunta tekee ELY-keskuksen kanssa sopimuksen pakolaisten kuntaan ottamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Sopimuksen mukaan kunta sitoutui ottamaan vastaan vuonna 2016 noin 25 pakolaista ja sen jälkeen erikseen päätettävän määrän vuosittain. Pakolaisten vastaanottaminen on käsitelty valtuustossa erikseen kutakin vuotta koskien, lukuun ottamatta vuotta 2022, jolloin valtuusto päätti, että vuosina 2022, 2023 ja 2024 valmistaudutaan ottamaan vastaan 25 pakolaista vuotta kohden.

Vuonna 2022 pakolaisten vastaanottamista on käsitelty talousarvioseminaarissa syksyllä 2021 ja valtuuston iltakoulussa helmikuussa 2022, joissa on käyty keskustelua teemaan ja toimintaan liittyen valmistelun tueksi. Niin ikään vuonna 2024 asiaa on käsitelty talousarvioseminaarissa, minkä lisäksi vuoden 2023 keväällä oli iltakoulu maahanmuuttoasioista.

Suomussalmen kotoutumistoiminta on kehittynyt vuodesta 2022 paljon, sillä pidempiaikainen päätös vastaanottamisesta helpotti resursointia ja toiminnan suunnittelua, niin maahanmuuttopalveluissa kuin sivistyspalveluissakin. Maahanmuutto-ohjaaja ja pakolaisohjaaja ovat kehittäneet toimialojen välistä yhteistyötä, käytännön työtä kouluilla ja varhaiskasvatuksessa, mutta myös käytännön ohjaustyötä sekä viranomaisien välistä yhteistyötä. Lisäksi kunnassa on kehitelty muun muassa yhdenvertaisuutta ja kotoutumista tukeva järjestötoiminnan avustus.

Vuonna 2025 voimaan astuu uusi kotoutumislaki, joka kytkeytyy uuteen lakiin julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämisestä. Kokonaisuudistuksen tarkoituksena on edistää kotoutumista ja työelämään siirtymistä, mikä on huomioitu Suomussalmen kunnassa jo valmisteluvaiheessa. Jo tällä hetkellä TE-palvelujen ja kunnan työllisyyspalvelujen kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä – ohjaajat ovat esimerkiksi olleet työperäisten maahanmuuttajien kotoutumisen tukena. Kotoutumislain myötä laskennallisten korvausten määrät hiukan muuttuvat, minkä lisäksi esimerkiksi tulkkauksen kustannukset sisällytetään jatkossa tuohon korvaukseen. Uusi kotoutumislaki myös laajentaa kunnan velvoitetta kotoutumiseen liittyvään ohjaukseen, neuvontaan, kotoutumissuunnitelmaan ja monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon riippumatta tulijoiden vierailuajankohdasta tai tarkoituksesta. Suomen pakolaiskiintiö on oletettavasti pienentymässä, mutta pakolaisten alueellisesti allokatiosta ja määristä päätetään erikseen, mihin liittyen Kainuun ELY-keskuksen rooli on tärkeä.

Tärkeää on huomioida, että pakolaisten vastaanottaminen on keino auttaa ja tarjota uusia mahdollisuuksia pakolaisasemassa oleville. Omalta osaltaan pakolaisten vastaanottaminen tukee edelleen erittäin hyvin alkanutta kotoutumistoiminnan kehittämistä ja on osa kuntastrategian mukaista elinvoiman ylläpitämistä. Kotoutumisen kehittämiseksi ja segregaatien välttämiseksi, mutta myös pakolaiskiintiön määrän turvaamiseksi on käyty keskusteluita siitä, että aiemmasta kieliryhmävaatimuksesta luovutaan siten, että jatkossa vuosittain saapuvien pitäisi olla samasta kieliryhmästä keskenään, itse kieliryhmää tarkemmin määrittelemättä. Lisäksi esityksenä on, että päätös tehdään kahdeksi seuraavaksi vuodeksi, jotta valtuustokauden vaihtuessa uudet valtuutetut ehtivät pureutua maahanmuuton tematiikkaan ja taustoihin.

Lisäksi kaksi vuotta tukee jatkuvuutta KOTO- ja TEPA-lakienjalkauttamisessa ja lakien mukaisten toiminnan seuraamisessa.

Oheismateriaali

Maahanmuutto ja pakolaisohjaus -diaesitys

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Suomussalmen kunta vastaanottaa 25 pakolaista vuotta kohden vuosina 2025 ja 2026, siten että saapuvat ryhmät ovat lapsiperheitä ja että vuoden aikana saapuvat ryhmät ovat keskenään samasta kieliryhmästä.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

Valtuusto 30.9.2024

1777/04.03.01.01/2024

KVALT 30.09.2024 § 47

Oheismateriaali

Maahanmuutto ja pakolaisohjaus -diaesitys

Päätös

Käydyn keskustelun aikana Sami Pihlajamaa esitti, että päätös pakolaisten vastaanottamisesta tehdään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Ismo Juntunen kannatti esitystä. Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että Sami Pihlajamaa on tehnyt pohjaesityksestä poikkeavan esityksen, jota on kannatettu, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että he, jotka äänestävät pohjaesitystä, äänestävät JAA ja he, jotka kannattavat Sami Pihlajamaan esitystä, äänestävät EI. Toimitetussa nimenhuutoäänestyksessä JAA sai 25 ääntä, EI 4 ääntä, TYHJÄ sai 1 äänen ja Sami Tolvanen oli poissa. Valtuuston päätökseksi tuli äänestyksessä enemmän ääniä saanut kunnanhallituksen pohjaesitys, jonka mukaan:

Suomussalmen kunta vastaanottaa 25 pakolaista vuotta kohden vuosina 2025 ja 2026, siten että saapuvat ryhmät ovat lapsiperheitä ja että vuoden aikana saapuvat ryhmät ovat keskenään samasta kieliryhmästä.
